

بررسی جنبه‌های کشت درون شیشه‌ای گل راعی بومی ایران

مجید عزیزی^۱، گلنار قاضیان تفریسی^۲، غلامحسین داوری نژاد^۱، محمد فارسی^۳

^۱ - عضو هیات علمی علوم باغبانی دانشکده کشاورزی دانشگاه فردوسی مشهد.

^۲ - دانشجوی کارشناسی ارشد علوم باغبانی دانشکده کشاورزی دانشگاه فردوسی مشهد.

^۳ - عضو هیات علمی گروه بیوتکنولوژی دانشکده کشاورزی دانشگاه فردوسی مشهد.

گل راعی (*Hypericum perforatum*) متعلق به خانواده Hypericaceae و یک گیاه دارویی مهم است که مواد موثره آن یعنی هیپریرسین و هیپر فورین دارای خواص ضد افسردگی، ضد ویروس، ضد باکتری و... می‌باشند که در صنایع دارویی کاربرد فراوانی دارند. دلیل توجه به جنبه‌های مختلف کشت بافت گیاهان دارویی، بهینه نمودن این روشها به عنوان ابزار مهم جهت مطالعات بعدی مربوط به عوامل موثر در بیوسنتز متابولیت‌های ثانویه و همچنین کاربرد آنها در اصلاح گیاهان دارویی باشد. تا کنون مطالعات کشت بافت در مورد گل راعی بومی ایران انجام نگرفته است و ما برای اولین بار نحوه کال زایی و ریشه زایی گل راعی بومی ایران را مورد مطالعه قرار دادیم. ماده گیاهی مورد استفاده در این آزمایش بذر گل راعی بومی ایران توده بومی اردبیل بود. محیط کشت مورد استفاده MS و از هورمونهای ۲، ۴-25/0 D، 5/0، 1، 2 و 5 میلی گرم در لیتر (BA 25/0، 5/0، 1، 2 و 5 میلی گرم در لیتر) یا KIN (25/0، 5/0، 1، 2 و 5 میلی گرم در لیتر) برای کال زایی در بذر و تیمارهای 5/0، 1، 2 NAA و 5 میلی گرم در لیتر) برای ریشه زایی در قلمه تهیه شده از گیاهچه استریل استفاده شد. نمونه‌ها در دمای ۲۱ درجه سانتی گراد و روشنایی ۱۶ ساعت قرار گرفتند. پس از گذشت ۶ هفته روند کال زایی و ریشه زایی در نمونه‌ها مورد بررسی قرار گرفت. نتایج آنالیز دانکن در سطح ۵ درصد نشان داد که بیشترین مقدار کالوس از نظر وزن در تیمار حاوی ۱ میلی گرم در لیتر کابنتین به همراه ۰/۵ میلی گرم در لیتر ۲، ۴-1175/2 D گرم وزن تر کالوس) و تیمار حاوی ۱ میلی گرم در لیتر کابنتین به همراه ۰/۲۵ میلی گرم در لیتر ۲، ۴-1937/2 D گرم وزن تر کالوس) بود. همچنین بررسی نتایج ریشه زایی با آزمون دانکن در سطح ۵ درصد نشان داد که بیشترین ریشه زایی از نظر تعداد و طول ریشه در تیمار حاوی ۰/۵ میلی گرم در لیتر NAA (به طور میانگین ۴/۳ عدد ریشه در هر قلمه و میانگین طول ریشه‌ها ۲/۳ سانتی متر) بود.